

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:
dos.Z.I.Məmmədov

" 07 " yanvar 2026 cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6006016- İnformasiya texnologiyaları

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "Multimediya texnologiyaları" - (Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil nazirliyinin 16.12.2021-ci il tarixli 1322 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir)

Kodu: IPF-B14

Tədris ili: II (2025-2026), IV semestr

Tədris yükü: Cəmi: 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Vəzifəsi, adı, atasının adı, soyadı: b/m. Ələskərov Nadir Hüseyn oğlu

İsmaylova Ülviyyə Şahəddin qızı

Məsləhət saati: I gün saat 12³⁰ – 14⁰⁰

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli 170 a

E-mail ünvanı: nadir.alaskarov@mail.com

E-mail ünvanı: iulviyye70@gmail.com

III.Tövsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. "İnformatika" Dərslik. S.Q.Kərimov, S.B.Həbibullayev, T.İ.İbrahimzadə. Bakı 2012

2. "İnformatika" Ə.M.Salmanova, M.Ə. Abbasova, BAKI - 2015

3. "İnformatika üzrə praktikum" Dərs vəsaiti. N.Cəfərov, N.Rəhimova. Bakı 2003

4. "İnformatika və kompüterləşmənin əsasları"

Ə.Abbasov, M.Əlizadə, E.Seyidzadə. Bakı 2009

5. "N.Allahverdiyeva, M.Namazov." Kompüter informasiya kommunikasiya texnologiyaları" Bakı-2012

6. "Məmmədova Bahariyyə." Kompüter qrafikası və multimedia" Bakı-2012

Əlavə

7. "Internet resursları".Google.az

8. "Kompyuterin arxitekturası".B.Cəfərov, Bakı 2003

IV. Prerekvizitlər:Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V.Korekvizitlər:Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin məqsədi və təsviri. Bu fənnin əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, tələbələr bir neçə növ informasiyadan.Eyni zamanda istifadə edən multimedia texnologiyalarının nə olduğunu, onlara aid proqramları və onlardan istifadə qaydalarını öyrənsinlər. Təhsil, əyləncə və s üçün elektron nəşriyyatlarda, telekommunikasiya sifarişli verlişlərin hazırlanmasından tutmuş multimedia konfranslarında lazımı itabların seçilməsinə qədər istifadə etməyi bacarsınlar. Kompüter qrafikası, rəng sxemləri, onun növlərini, rastr, vektor və fraktal qrafikaları, 3D qrafikası, onların xüsusiyyətlərini, geniş istifadə olunan qrafik redaktorları, onların iş prinsiplərini, multimediyaya vasitələrini öyrədir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixi qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokviuma görə, 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cu il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarı nəzərə alınır.İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun-mətnini tam açabilir;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş material başadüşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasəndüzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;

-0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal - əla (A)

81-90 bal - çox yaxşı (B)

71-80 bal - yaxşı (C)

61-70 bal - kafi (D)

51-60 bal – qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı - qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 30 saat, 30 saat, laboratoriya Cəmi 60-saat.

Mühazirə mövzuları			
S/ s	Mövzunun adı və məzmunu	Müh	Tarix
1.	"Kompüter qrafikasi " fənninin predmeti Plan: 1. Kompüter qrafikasi fənninin tətbiq sahələri. 2. Kompüter qrafikasının əsas anlayışları. 3. Rastr, vektor və fraktal qrafikasının elementləri. Mənbə:1,2,3	2	
2.	Kompüter qrafikasında rəng Plan: 1. Additiv rəng modeli 2. RGB modelində xüsusi rənglərin formalaşdırılması 3. Subtraktiv rəng modeli 4. Additiv və subtraktiv rəng modellərinin qarşılıqlı əlaqəsi 5. Rəng modeli, rəng çaları, dolğunluq və parlaqlıq Mənbə:1,2,3	2	
3.	Qrafik faylların əsas formatları və onların vəzifəsi. Plan. 1. Qrafik faylların genişlənmələri və xüsusiyyətləri. 2. Rastr qrafikasının növləri, sinifləşdirilməsi və xüsusiyyətləri. 3. Vektor qrafikasının xüsusiyyətləri və növləri. Vektorlaşdırma anlayışı. 4. Skanerin vəzifəsi, skan etmə metodikası və əsas parametrləri. Mənbə:1,2,3	2	
4.	Qrafik faylların formatları Plan: 1. Vektor formatlar 2. Rastr formatlar	2	

	3. Qrafik məlumatların sıxılma üsulları Mənbə:1,2,3		
5.	Təsvirlərin standart formatlarda və qrafik redaktorların məxsusi formatlarında saxlanması Plan: 1. Faylların rastr formatdan vektor formata çevrilməsi 2. Faylların vektor formatdan rastr formata çevrilməsi Mənbə:1,2,3	2	
6.	Qrafik təsvir üsulları. Plan: 1. Rastr qrafika 2. Vektor qrafikası 3. Rastr və vektor redaktorların xüsusiyyətləri. Mənbə:1,2,3	2	
7.	Kompüter qrafikasının tətbiq sahələri. Plan: 1. Kompüter qrafikasının tətbiq sahələri. 2. Rastr və vektor görüntülərlə iş vasitələri. 3. Fraktal qrafika ilə iş. Mənbə:1,2,3	2	
8	Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri və onların növləri. Plan: 1.Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri və onların növləri 2. Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemlərinin məqsəd və vəzifələri. Mənbə:1,2,3	2	
9	Corel photo-paint proqramı. Plan: 1. Dəvət pəncərəsi və onun elementləri. 2. Əsas pəncərənin elementləri, baş menyu və alətlər panelləri. Mənbə:1,2,3	2	
10.	Corel draw proqramının interfeysi. Plan: 1. Corel Draw proqramının interfeysi. 2. Sadə xətlərin, fiqurların, çoxbucaqlıların qurulması, onların qalınlığı və növləri. 3. Fiqurların rənglənməsi. 4. Mətn ilə iş. Mənbə:1,2,3	2	
11.	Corel Draw proqramında rastr çevrilmələr, fiqurlarla işləmə Plan: 1. Corel Draw proqramında rastr çevrilmələr. 2. Corel Draw proqramında fiqurların kəsişməsi, birləşməsi və çıxılması. 3. Corel Draw proqramında fiqurların nizamlanması və paylanması. Mənbə:1,2,3	2	
12.	Corel Draw qrafik proqramında sənədlərin yaddaşa yazılması və çapı. 1.Obyektin formasının dəyişdirilməsi. 2.Obyektlərin transformasiyası. 3.Standart obyektlərin formalarının dəyişdirilməsi. 4. Mənbə:1,2,3	2	

13.	Adobe photoshop proqramı Plan: 1.Menyu 2.Nəzarət paneli. 3.Aletlər paneli 4.Sənəd, pəncərələr. Mənbə:1,2,3	2	
14.	Paint qrafik redaktoru. Plan: 1.Paint qrafik redaktorunun təyinatı. 2.Paint qrafik redaktorunun iş prinsipi. Mənbə:1,2,3	2	
15.	Power-point tətbiqi proqram və onun multimediyaya fayllarının imkanları. Plan: 1.MS PowerPoint tətbiqi proqramı və onun təyinatı. 2.MS PowerPoint tətbiqi proqramının strukturu və iş prinsipi. Mənbə:1,2,3	2	
Cəmi:		30	

Laboratoriya mövzuları

S/ s	Mövzunun adı	Lab.	Tarix
1.	"Kompüter qrafikasi " fənninin predmeti	2	
2.	Kompüter qrafikasında rənglərin formalaşdırılması	2	
3.	Qrafik faylların əsas formatları və onların vəzifəsi.	2	
4.	Qrafik faylların formatları ilə işin təşkili.	2	
5.	Təsvirlərin standart formatlarda və qrafik redaktorların məxsusi formatlarında saxlanması.	2	
6.	Qrafik təsvir üsulları, rastr və vektor təsvirlərin yaradılması	2	
7.	Rastr və vektor təsvirlərin müqayisəsi.	2	
8.	AutoCAD-in işə salınması və sadə cizgilərin yaradılması	2	
9.	Corel photo-paint proqramında təsvirlərin yaradılması.	2	
10.	Corel draw proqramında rastr çevrilmələr, fiqurlarla işləmə	2	
11.	Corel draw proqramında sənədlərin yaddaşa yazılması və çapı.	2	
12.	Adobe photoshop proqramında təsvirlərin qurulması	2	
13.	Paint qrafik redaktorunda mürekkəb təsvirlərin yaradılması.	2	
14.	Power-point tətbiqi proqram və onun multimediyaya fayllarının imkanlarından istifadə.	2	
15.	Power-point tətbiqi proqramında praktiki işlərin yerinə yetirilməsi.	2	
Cəmi:		30	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- İnformasiya texnologiyalarının fənn ilə əlaqələndirmək;
- İnformasiya kommunikasiya texnologiyalarının qrafik imkanlarından istifadə edərək informatika dərində bilik və bacarıqlara yiyələnmək.

XII.Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar

- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- FTN1. Müxtəlif multimediyə növlərinin xüsusiyyətlərini və formatlarını anlamaq və bu növlər üzərində işləmək bacarığına malik olur.
- FTN2. Səs mənbələrini bölüşdürmək və düzgün səs redaktə proqramları ilə əlaqə qurur.
- FTN3. Şəkil və fotosəkil redaktə etmək və dəyişmək bacarığına malik olur.
- FTN4. Videoları düzgün şəkildə sıxmaq və uyğun formatlarda saxlaya bilir.
- FTN5. Animasiya və interaktiv effektlərin yaradılması üçün proqramların işlənməsini bacarığına malik olur.
- FTN6. Interaktiv veb səhifələri və animasiya tətbiqlərini hazırlamaq üçün multimedia dillərindən istifadə.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Birinci kollektiv sualları

1. Kompüter qrafikasi fənninin predmeti
2. Kompüter qrafikasi fənninin tətbiq sahələri.
3. Kompüter qrafikasının əsas anlayışları.
4. Rastr, vektor və fraktal qrafikasının elementləri
5. Kompüter qrafikasında rəng
6. Additiv rəng modeli
7. RGB modelində xüsusi rənglərin formalaşdırılması
8. Subtraktiv rəng modeli
9. Additiv və subtraktiv rəng modellərinin qarşılıqlı əlaqəsi
10. Rəng modeli, rəng çaları, dolğunluq və parlaqlıq
11. Qrafik faylların əsas formatları və onların vəzifəsi.
12. Qrafik faylların genişlənmələri və xüsusiyyətləri.
13. Rastr qrafikasının növləri, sinifləşdirilməsi və xüsusiyyətləri.
14. Vektor qrafikasının xüsusiyyətləri və növləri. Vektorlaşdırma anlayışı.
15. Skanerin vəzifəsi, skan etmə metodikası və əsas parametrləri.

İkinci kollektiv sualları

1. Qrafik faylların formatları
2. Vektor formatları
3. Rastr formatları
4. Qrafik məlumatların sıxılma üsulları
5. Təsvirlərin standart formatlarda və grafik redaktorların məxsusi formatlarında saxlanması

7. Fayllarin vektor formatdan rastr formata çevrilməsi
8. Qrafik təsvir üsullari.
9. Rastr qrafika
10. Vektor qrafikasi
11. Rastr və vektor redaktorların xüsusiyyətləri
12. Rastr və vektor görüntülərlə iş vasitələri.
13. Fraktal qrafika ilə iş.
14. Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri və onların növləri.
15. Corel photo-paint proqramı.

XVI. Fənnin imtahan sualları:

1. Kompüter qrafikasi fənninin predmeti
2. Kompüter qrafikasi fənninin tətbiq sahələri.
3. Kompüter qrafikasının əsas anlayışları.
4. Rastr, vektor və fraktal qrafikasının elementləri
5. Kompüter qrafikasında rəng
6. Additiv rəng modeli
7. RGB modelində xüsusi rənglərin formalaşdırılması
8. Subtraktiv rəng modeli
9. Additiv və subtraktiv rəng modellərinin qarşılıqlı əlaqəsi
10. Rəng modeli, rəng çaları, dolğunluq və parlaqlıq
11. Qrafik faylların əsas formatları və onların vəzifəsi.
12. Qrafik faylların genişlənmələri və xüsusiyyətləri.
13. Rastr qrafikasının növləri, sinifləşdirilməsi və xüsusiyyətləri.
14. Vektor qrafikasının xüsusiyyətləri və növləri. Vektorlaşdırma anlayışı.
15. Skanerin vəzifəsi, skan etmə metodikası və əsas parametrləri.
16. Qrafik faylların formatları
17. Vektor formatları
18. Rastr formatları
19. Qrafik məlumatların saxılma üsulları
20. Təsvirlərin standart formatlarda və grafik redaktorların məxsusi formatlarında saxlanması
21. Faylların rastr formatdan vektor formata çevrilməsi
22. Faylların vektor formatdan rastr formata çevrilməsi
23. Qrafik təsvir üsulları.
24. Rastr qrafika
25. Vektor qrafikasi
26. Rastr və vektor redaktorların xüsusiyyətləri
27. Rastr və vektor görüntülərlə iş vasitələri.
28. Fraktal qrafika ilə iş.
30. Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemləri və onların növləri
31. Avtomatlaşdırılmış layihələndirmə sistemlərinin məqsəd və vəzifələri
32. Corel photo-paint proqramı.
33. Dəvət pəncərəsi və onun elementləri.
34. Əsas pəncərənin elementləri, baş menyu və alətlər panelləri.
35. Corel draw proqramının interfeysi.
37. Sadə xətlərin, fiqurların, çoxbucaqlıların qurulması, onların qalınlığı və növləri.
38. Fiqurların rənglənməsi.

39. Mətn ilə iş.
40. Corel draw proqramında rastr çevrilmələr, fiqurlarla işləmə
41. Corel Draw proqramında rastr çevrilmələr.
42. Corel Draw proqramında fiqurların kəsişməsi, birləşməsi və çıxılması.
43. Corel Draw proqramında fiqurların nizamlanması və paylanması.
44. Adobe photoshop proqramı
45. Menyü, Nəzarət paneli, Alətlər paneli, Sənəd, pəncərələr.
46. Paint qrafik redaktorı.
47. Paint qrafik redaktorunun təyinatı və iş prinsipi.
48. Power-point tətbiqi proqram və onun multimediyaya fayllarının imkanları.
49. MS PowerPoint tətbiqi proqramı və onun təyinatı.
50. MS PowerPoint tətbiqi proqramının strukturu və iş prinsipi.

Fənnin sillabusu 6006016- "Informasiya texnologiyalarının" ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Texnologiya və texniki elmər" afedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (07. yanvar 2026-cı il, protokol № 5).

Fənn müəllimi:

Müəllim:

Kafedra müdiri:

b/m, N.H. Ələskərov

Ü.Ş. İsmayılova

dos. R. F. Əliyev